

КЗ ЛОР ЛЬВІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ДЕКОРАТИВНОГО І
УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА ім. І. ТРУША

Предметна комісія гуманітарних і соціально -економічних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
заступник директора
з навчальної роботи
“31” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зарубіжна література

напрямок підготовки 02 Культура і мистецтво
023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
022 Дизайн

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна	
	Напрямок підготовки 022 Дизайн		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): Дизайн одягу)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
	1-й	2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 год аудиторних – 72 самостійної роботи студента – 18 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Фаховий молодший бакалавр	Лекції	
		24 год.	32 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		8 год.	10 год.
		Вид контролю: Перегляд (іспит)	

Пояснювальна записка

Програма складена відповідно до типового навчального плану. Предмет вивчається протягом одного курсу - 70 годин.

Навчальна програма розроблена на підставі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

Навчання зарубіжної літератури спрямоване на досягнення мети загальної середньої освіти, яка полягає в розвитку та соціалізації здобувачів освіти, формуванні їхньої національної свідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких навичок і навичок життєзабезпечення.

Метою вивчення зарубіжної літератури є розвиток ключових і предметних компетентностей здобувачів освіти у процесі читацької діяльності, заохочення їх до розширення кола читання, осягнення духовної цінності та осмислення поетики літературних творів різних епох і країн, поглиблення культурно-пізнавальних інтересів здобувачів освіти, усвідомлення ними виняткової ролі художньої літератури в сучасному світі, виховання у здобувачів освіти поваги до культурних надбань свого та інших народів, формування творчої особистості громадянина України з високим рівнем загальної культури, гуманістичним світоглядом, активною життєвою позицією, національною свідомістю.

Завдання вивчення зарубіжної літератури:

- розвиток мотивації до читання творів зарубіжної літератури;
- поглиблення знань здобувачів освіти про літературу як мистецтво слова;
- засвоєння за допомогою художньої літератури історії, культури, моральних та естетичних цінностей інших народів;
- формування духовного світу здобувачів освіти, їхніх світоглядних переконань, громадянських якостей;
- утвердження за допомогою засобів художньої літератури національних і загальнолюдських цінностей;
- розвиток умінь вільно спілкуватися в різних ситуаціях, формулювати й обстоювати власну думку, вести полеміку, оцінювати життєві явища та виражати ставлення до моральних, суспільних проблем, відображених у класичних і сучасних творах.
- ведення діалогу із книжкою, досягнення взаєморозуміння й налагодження взаємодії з іншими людьми;

- вироблення вмінь орієнтуватися в потоці різноманітної інформації українською та іноземними мовами, у світі класичної й сучасної літератури;
- розвиток уявлень про вітчизняну перекладацьку школу та внесок її видатних представників;
- розширення обріїв володіння рідною мовою через сприйняття україномовних перекладів художніх творів;
- розкриття значення художньої літератури як могутнього чинника єднання та розвитку української нації;
- використання сучасних цифрових технологій для розширення кола читання;
- формування умінь здійснювати пошуково-дослідницьку діяльність (знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, систематизувати, зіставляти різноманітні факти й відомості);
- застосування в різних життєвих ситуаціях знань, умінь і навичок, набутих у процесі вивчення зарубіжної літератури;
- удосконалення навичок самостійної навчальної діяльності та самоконтролю;
- розвиток художньо-образного мислення, інтелектуальних і творчих здібностей, а також емоційно-духовної сфери, естетичних смаків, загальної культури.

Вивчення зарубіжної літератури забезпечує такі **функції предмета**:

- 1) *пізнавально-ціннісну* (пізнання людини й світу за допомогою художньої літератури, формування ціннісних орієнтирів особистості в період її становлення);

- 2) *естетичну* (розвиток цілісних естетичних уявлень про специфіку мистецтва слова й перебіг літературного процесу, естетичного смаку, умінь визначати художню цінність творів);
- 3) *розвивальну* (розвиток розумових і творчих здібностей, самостійного критичного мислення, індивідуального стилю пізнавальної діяльності, навичок роботи з книжкою, комп'ютером із метою розширення кола читання, формування культури спілкування рідною та іноземними мовами);
- 4) *соціально-адаптаційну* (соціокультурна адаптація особистості до умов сучасного інформаційного суспільства);
- 5) *виховну* (виховання високих моральних і громадянських якостей, національної свідомості, відповідальності за збереження духовних надбань України й людства).

Компетентнісний підхід, покладений в основу Концепції Нової української школи, полягає у підготовці здобувачів освіти до сучасного життя та майбутньої діяльності, у цілеспрямованому формуванні в них ключових і предметних компетентностей.

Компетентнісний підхід забезпечує настанову не на процес навчання, а на досягнення особистого результату здобування освіти. Компетентнісний підхід кардинально змінює освітню роль здобування освіти - із реципієнта (того, хто сприймає інформацію) він перетворюється на активного учасника освітнього процесу, самостійного суб'єкта навчальної діяльності, котрий здобуває, перевіряє, обробляє та використовує інформацію. За допомогою індивідуальних зусиль і творчого пошуку обирає власну траєкторію не тільки в певній галузі, а й у житті. Компетентнісний підхід дає змогу сформувати творчу й активну особистість із вільною свідомістю, прагненням до постійної самоосвіти, до нових вершин у різних видах діяльності.

Принципи компетентнісного підходу:

- розширення прав і можливостей здобувачів освіти у пізнавальній діяльності;
- формування власної траєкторії навчання;
- концентричне розширення компетентностей (крок за кроком нарощування знань, умінь, навичок);
- зв'язок навчального процесу із сучасним життям;
- настанова на самостійне мислення і творче самовираження здобувачів освіти;
- оцінка й самооцінка діяльності;
- виявлення перспективи вивчення предмета;
- систематизація, узагальнення, творче осмислення вивченого;
- підвищення інтересу до процесу навчання;
- стимулювання до свідомого вибору майбутньої професії;
- формування потреби творчої реалізації в суспільстві, набуття умінь і навичок, необхідних для життя.

Ключові компетентності - універсальні компетентності, що не залежать від предметної сфери, натомість важливі для успішної діяльності, подальшої реалізації особистості в житті.

Відповідно до Рекомендацій Європейської Ради засобами предмета «Зарубіжна література» мають бути сформовані такі ключові компетентності: 1) спілкування державною мовою; 2) спілкування іноземними мовами; 3) математична компетентність; 4) компетентності в природничих науках і технологіях; 5) інформаційно-цифрова компетентність; 6) уміння вчитися; 7)

ініціативність і підприємливість; 8) соціальна та громадянська компетентності; 9) обізнаність та самовираження у сфері культури; 10) екологічна грамотність і здорове життя.

Предметні компетентності зумовлені специфікою навчальної галузі та предмета. Предметні компетентності, що формуються засобами зарубіжної літератури, важливі для становлення та розвитку духовно-емоційного світу здобувачів освіти, їхнього світогляду, моральних цінностей, громадянських якостей.

Вивчаючи зарубіжну літературу, здобувачі освіти мають набути таких предметних компетентностей:

- розуміння літератури як невід'ємної частини національної й світової художньої культури;
- усвідомлення специфіки літератури як мистецтва слова, її гуманістичного потенціалу та місця в системі інших видів мистецтва;
- знання літературних творів, обов'язкових для текстуального вивчення та варіативних (за вибором викладача та здобувача освіти), осягнення творів у єдності змісту та форми, виокремлення складників та художніх особливостей творів (на рівні сюжету, композиції, образів, поетичної мови, жанру тощо);
- усвідомлення ключових етапів і явищ літературного процесу різних країн, зіставлення з українським літературним процесом;
- знання основних фактів життя та творчості видатних письменників, усвідомлення їхнього внеску в скарбницю вітчизняної та світової культури;
- оволодіння передбаченими програмою літературознавчими поняттями, застосування їх під час аналізу та інтерпретації художніх творів;

- розуміння специфіки оригіналу (за умови володіння іноземною мовою) та художнього перекладу твору (українською мовою);
- знання українських перекладів творів зарубіжної літератури, імен перекладачів та здобутків вітчизняної перекладацької школи;
- формування читацького досвіду та якостей творчого читача, здібності до створення усних і письмових робіт різних жанрів;
- орієнтування у царині класичної й сучасної літератури;
- порівняння літературних творів і явищ (окремих компонентів і цілісно);
- уміння оцінювати художню вартість творів, творчо-критично осмислювати їхній зміст, визначати актуальні ідеї, важливі для сучасності, тощо.

Компонентами компетентностей є когнітивний (знаннєвий), діяльнісний (практико-орієнтований) та ціннісний.

Програма побудована на поєднанні таких підходів:

- **хронологічного** (історико-літературного);
- **концентричного** (розширення й поглиблення відомого раніше матеріалу);
- **жанрово-тематичного** (актуальні для молоді теми, жанри);
- **мультикультурного** (презентація найяскравіших літературних явищ різних часів і народів у контексті культури, діалог культур у часі).

Це вможливорює вивчення творів зарубіжної літератури не тільки за хронологією, а й за принципом концентричного розширення (від простого - до складного, від початкових понять про літературне явище або творчість письменника - до нових знань про них), поглиблення уявлення про розвиток національних літератур, напрямів, течій, тем, жанрів, стилів у попередні епохи й

у сучасну добу, початок живого діалогу з книжкою, що має тривати протягом усього життя.

До програми із зарубіжної літератури увійшли твори із золотого фонду класичної літератури, а також популярні твори сучасності різних країн і народів.

Уявлення про літературний процес та його складники мають бути поглиблені внаслідок аналізу шедеврів світової літератури («Одіссея» Гомера, «Божественна комедія» Данте, «Гамлет» В. Шекспіра, «Фауст» Й. В. Гете, соціально-психологічні й філософські романи та п'єси, поетичні твори ХІХ-ХХ століть та ін.).

У програмі відображено чотири змістові лінії літературного компонента Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти: **емоційно-ціннісну, літературознавчу, культурологічну, компаративну.**

Емоційно-ціннісна лінія забезпечує розкриття гуманістичного потенціалу та естетичної цінності творів художньої літератури. Ця змістова лінія спрямована на формування духовно-емоційного світу здобувачів освіти, їхніх етичних позицій, світоглядних уявлень і переконань, а також на розвиток інтересу до художньої літератури, розширення кола їхнього читання, орієнтування у світі класичної і сучасної літератури (зокрема в бібліотечних фондах, інтернет-ресурсах) із метою пошуку необхідної книги, розвитку вмінь і навичок читацької діяльності.

Літературознавча лінія передбачає вивчення літературних творів у єдності змісту й форми, оволодіння здобувачами освіти основними літературознавчими поняттями й застосування їх під час аналізу й інтерпретації художніх творів; розгляд літературних творів, явищ і фактів у контексті літературного процесу; виявлення специфіки літературних напрямів, течій; розкриття поетикальних (зокрема жанрово-стильових) особливостей художніх

творів; ознайомлення із загальними принципами художнього перекладу, необхідними для текстуальної роботи з перекладною літературою. Літературознавчі терміни й поняття подано в програмі за принципами науковості (відповідно до розвитку сучасного літературознавства), послідовності (від простих до складних) й концентричності (від елементарних уявлень до їхнього поглиблення, від загальних понять до їхніх різновидів тощо). Літературознавча лінія представлена у рубриці Теорія літератури (ТЛ).

Культурологічна лінія сприяє усвідомленню художньої літератури як важливого складника мистецтва; ознайомленню здобувачів освіти із фундаментальними цінностями світової художньої культури; розкриттю особливостей творів, літературних явищ і фактів у широкому культурному контексті; висвітленню зв'язків літератури з філософією, міфологією, фольклором, звичаями, віруваннями, культурними традиціями різних народів і національностей; розширенню ерудиції здобувачів освіти, вихованню їхньої загальної культури, поваги до національних і світових традицій, толерантного ставлення до представників різних культур, віросповідань, рас і національностей. У цій рубриці програми презентовано зв'язки літератури з іншими видами мистецтва, філософією, міфологією; утілення літературних творів у живописі, музиці, кіно тощо; подано інформацію про літературні музеї, визначні культурні явища різних країн і народів та ін. Культурологічна лінія реалізована в рубриці Література і культура (ЛК).

Компаративна лінія забезпечує порівняння літературних творів, явищ і фактів, що належать до різних літератур; установлення зв'язків між українською та зарубіжними літературами (генетичних, контактних, типологічних та ін.); розгляд традиційних тем, сюжетів, мотивів, образів у різних літературах; зіставлення оригіналів та україномовних перекладів літературних творів; увиразнення особливостей української культури й літератури на тлі світової;

демонстрацію лексичного багатства й невичерпних стилістичних можливостей української мови, а також поглиблення знань і розвиток навичок здобувачів освіти з іноземних мов. Компаративна лінія представлена у рубриці Елементи компаративістики (ЕК).

Міжпредметні зв'язки (рубрика МЗ) є дидактичною умовою підвищення ефективності навчального процесу. Міжпредметні зв'язки набувають особливої ваги в контексті компетентнісного підходу, адже сприяють глибокому засвоєнню знань здобувачами освіти, активізації їхньої пізнавальної діяльності, розширенню світогляду, водночас дають змогу визначити роль і місце зарубіжної літератури в системі шкільних предметів. Реалізація міжпредметних зв'язків уможливорює економне й водночас інтенсивне використання часу в процесі вивчення тем, що мають цільові й змістові збіги з іншими предметами.

Предмет «Зарубіжна література» має потужний українознавчий потенціал, важливий для формування юного покоління громадян України, їхньої національної свідомості та патріотизму. Рубрика Україна і світ (УС) акцентує українознавчий зміст предмета, необхідність засвоєння корисного у різних культур і народів «чужого» і перетворення на «своє», власний духовний досвід.

Програма містить обов'язковий і варіативний компоненти (приблизно 70%:30%). Здобувачам освіти запропоновано теми й твори для обов'язкового текстурального вивчення, зокрема поетичні твори для вивчення напам'ять. Варіативний компонент забезпечено можливістю вибору (викладачем і здобувачем освіти) творів у межах обов'язкових тем, а також для уроків розвитку мовлення, позакласного читання та для уроків із резервного часу.

Вивчення літератури завершує спеціальний розділ «Сучасна література в юнацькому читанні», у якому представлені твори різних жанрів, популярні в різних країнах і пов'язані з проблемами сучасної молоді; вони відображають тенденції розвитку сучасного літературного процесу й культури загалом. Сучасна

література має підготувати здобувачів освіти до входження в сучасний світ, допомогти інтегруватися в соціокультурне середовище, знаходити спільну мову з однолітками різних країн і народів.

Програмою передбачено: текстуальне вивчення творів - 30 годин; розвиток мовлення - 4 години = 2у+2п (у межах годин на текстуальне вивчення); позакласне читання - 2 години (по 1 год у кожному семестрі); контрольні роботи у формі: контрольного класного твору (по 1 у кожному семестрі); виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання), по 1 у кожному семестрі.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	ус бо го	у тому числі			
л		п	ла б	ін д	с. р.
Змістовий модуль 1. Виготовлення аксесуарів: об'ємно-просторове вирішення на основі запропонованої композиції.					
Тема 1 Вступ. Оригінальна і перекладна література в сучасному світі.					
Тема 2. Золоті сторінки далеких епох <ul style="list-style-type: none"> • Стародавня Греція. Гомер (VII ст. до н.е.) «Одісея» «Іліада». Троянський епос • Італійське Відродження. Данте Аліґ'єрі (1265-1321) «Божественна комедія» Фр.Петрарка «Сонети • Ренесанс в Англії. Вільям Шекспір (1564-1616) «Гамлет» 					
Тема 3 Проза і поезія романтизму та переходу до реалізму XIX століття <ul style="list-style-type: none"> • Романтизм в Німеччині Е.Т.А. Гофмян (1776-1822) видат романтик і непересічна творча особистість • Зображення творчої людини в художній літературі. 					

Тема 4 Роман XIX століття						
<ul style="list-style-type: none"> • Стендаль (1782-1842) Роман «Червоне і чорне» • Оскар Вайльд «Портрет Доріана Грея» 						
Тема 5 Перехід до модернізму. Символізм.						
<ul style="list-style-type: none"> • Шарль Бодлер (1821-1867) Поетична збірка «Квіти зла» • Поль Варлен (1844-1896) «Поетичне мистецтво» «Осіньна пісня» 						
Тема 6 Драматургія кінця XIX - початку XX ст.						
<ul style="list-style-type: none"> • Театр і література на межі XIX-XX ст. • Моріс Метерлінк (1862-1949) «Синій птах» 						
Тема 7 Сучасна література в юнацькому питанні						
<ul style="list-style-type: none"> • Іоанна Ягелло (1974). Повість «Кава з кардамоном» • Підсумки. Узагальнення і систематизація матеріалу 						
Разом за змістовим модулем 1	30	8	22			6
Змістовий модуль 2. Побудова об'ємно - просторової структури.:						
•	20	4	16			10
•	10	2	8			10
•	12	2	10			15
Разом за змістовим модулем 2	42	8	34			35
<i>Усього годин</i>	72	16	56			84

II семестр.

15.

Вступ. Література гуманізму і людяності

Значення літератури і культури в сучасному світі. Письменники-лауреати Нобелівської премії

16.

Золоті сторінки Просвіти. И.В.Гете (1749-1832). Трагедія «Фауст»

17.

Видатний американський романтик Волт Вітмен (1819- 1892). Збірка поезій «Листя трави»

Модернізм

18.

Модернізм в літературі і мистецтві ХХ століття Течії. Нарис.

19.

Франц Кафка (1883-1924), «Перевтілення». Експресіонізм.15:36